

Міжнародний гуманітарний університет
Інститут права, економіки та міжнародних відносин
Кафедра кримінального права, процесу та криміналістики

ЗАТВЕРДЖЕНО
Ректор
Міжнародного гуманітарного
університету
проф. Костянтин ГРОМОВЕНКО

«02» 09 2021 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Протидія нелегальній міграції

Рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський) рівень вищої освіти</u> (назва рівня вищої освіти)
Ступінь вищої освіти	<u>бакалавр</u> (назва ступеня вищої освіти)
Спеціальність	<u>262 «Правоохоронна діяльність»</u> (код та найменування спеціальності)
Освітня програма	<u>«Правоохоронна діяльність»</u> (найменування освітньої програми)

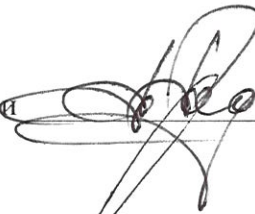
Викладач	д.ю.н., професор Подобний О.О.
Профайл викладача	https://scholar.google.com.ua/citations?user=UfcDMboAAAAJ&hl=uk
Контактний тел.	067-766-85-19
E-mail:	kafedraKPPK@i.ua
Сторінка курсу у Moodle	https://moodle.mgu.edu.ua/course/view.php?id=602
Консультації	Очні – кожен четвер у кабінеті 612 12-00 по 14-00. Онлайн-консультації – viber, zoom – за замовленням студентів.

Силабус розглянуто та прийнято на засіданні кафедри кримінального права, процесу та криміналістики
Протокол № 1 від 20 серпня 2021 р.

Завідувач кафедри кримінального права, процесу та криміналістики _____ проф. Олександр ПОДОБНИЙ

Перевірено: Гарант освітньо-професійної програми _____ проф. Олександр ПОДОБНИЙ

Перевірено: Начальник навчального відділу _____ доц. Лариса РАЙЧЕВА

Погоджено: Проректор з науково-педагогічної роботи _____ проф. Анатолій ГОНЧАРУК

1. Анотація до курсу

В сучасних умовах, передусім через географічне розташування, Україна перебуває в центрі міграційних потоків, по суті відіграючи роль транзитної зони на шляху до країн Західної Європи. Кримінальні правопорушення, пов'язані з нелегальною міграцією, в т.ч. торгівля людьми і контрабанда, є суттєвою загрозою національній безпеці України. Тому протидія нелегальній міграції прямо пов'язана з забезпеченням національної безпеки держави. Для забезпечення національної безпеки України необхідним є вжиття більш ефективних заходів протидії нелегальній міграції та створення збалансованого державного механізму регулювання міграційних процесів. Важливо визначити пріоритетні напрямки та забезпечити взаємодію між державними органами щодо комплексної протидії нелегальній міграції, а також усунення умов, які сприяють поширенню цього суспільно небезпечного явища.

Ці обставини визначають необхідність вивчення спецкурсу «Протидія нелегальній міграції».

2. Мета та цілі курсу

Метою навчальної дисципліни «Протидія нелегальній міграції» є засвоєння студентами теоретичних і практичних положень щодо характеристики нелегальної міграції, торгівлі людьми та контрабанди, правової регламентації протидії цим негативним явищам, організаційного забезпечення та міжнародного співробітництва у протидії нелегальній міграції, торгівлі людьми та контрабанді, запобігання зазначеним кримінальним правопорушенням, специфіки кримінального провадження у справах про нелегальну міграцію і торгівлю людьми, відповідних криміналістичних методик розслідування.

Цілі: навчальної дисципліни: систематизоване засвоєння навчального матеріалу та отримання практичних знань щодо теоретичних, правових, тактичних та методичних засад спецкурсу «Протидія нелегальній міграції».

3. Формат курсу

Головними формами вивчення курсу «Протидія нелегальній міграції» є лекції, семінарські заняття, індивідуальні заняття та самостійна робота студентів.

Кращому опануванню здобувачами вищої освіти навчальним матеріалом може слугувати проведення певної частини лекційного заняття у форматі: а) бесіди, що передбачає активізацію інтелектуальної діяльності здобувачів вищої освіти, мотивування їх до вивчення певної теми навчальної дисципліни, постановку «бінарних» та «небінарних» запитань для виявлення ставлення, думки, рівня ознайомлення та готовності здобувачів вищої освіти, визначення міри сприйняття ними матеріалу, що викладається. Адекватна оцінка психоемоційного стану слухачів, фахова та етична реакція на їхні репліки – загальна вимога до проведення будь-якого публічного виступу – за такого формату набуває особливого значення; б) дослідження, що передбачає формулювання здобувачами вищої освіти за участі викладача певної теоретичної позиції, виявлення закономірностей або аномалій у конституційно-правовому регулюванні, шляхом «мозкового штурму» (метод спільного пошуку ідей і рішень, шляхів вирішення проблем або нестандартних ситуацій, що на має на меті спершу запропонувати якнайбільшу кількість варіантів, не вдаючись до їхнього аналізу та критики, а потім відібрати перспективні пропозиції, обговоривши й оцінивши кожен варіант); б) ситуаційного аналізу (кейс-метод), що передбачає вивчення здобувачами вищої освіти реальної конкретної політико-правової ситуації (події), визначення за участі викладача суті проблеми, причин та наслідків причин, формулювання можливих варіантів її вирішення; в) «бінарної» лекції, що передбачає виклад певного навчального матеріалу з протилежних позицій (прихильника – противника; теоретика – практика тощо) і спрямована на демонстрацію різних підходів до розуміння певного конституційно-правового явища або процесу. Така технологія викладання спонукає слухачів порівнювати й оцінювати різні точки зору, використовувати у подальшому нові ідеї замість традиційних чи очікуваних.

4. Компетентності та програмні результати навчання

У процесі реалізації програми дисципліни «Протидія нелегальній міграції» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері правоохоронної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів правоохоронної діяльності і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК8. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК3. Здатність професійно оперувати категоріально-понятійним апаратом права і правоохоронної діяльності.

СК4. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань та навичок у професійній діяльності.

СК5. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати правову інформацію з різних джерел.

СК6. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

СК7. Здатність забезпечувати законність та правопорядок, безпеку особистості та суспільства, протидіяти нелегальній (незаконній) міграції, тероризму та торгівлі людьми.

СК10. Здатність визначати належні та придатні для юридичного аналізу факти.

СК14. Здатність до використання технічних приладів та спеціальних засобів, інформаційно-пошукових систем та баз даних.

СК15. Здатність до застосування спеціальної техніки, спеціальних, оперативних та оперативно-технічних засобів, здійснення оперативно-розшукової діяльності.

Навчальна дисципліна «Протидія нелегальній міграції» забезпечує досягнення програмних результатів навчання (РН), передбачених освітньою програмою:

РН16. Застосовувати заходи, спрямовані на усунення загрози життю та здоров'ю фізичних осіб і публічній безпеці, що виникли внаслідок учинення кримінального злочину чи адміністративного правопорушення.

РН17. Використовувати основні методи та засоби забезпечення правопорядку в державі, дотримуватись прав і свобод людини і громадянина, попередження та припинення нелегальної (незаконної) міграції та інших загроз національній безпеці держави (кібербезпеку, економічну та інформаційну безпеку, тощо).

Контроль знань і умінь студентів (поточний і підсумковий) з дисципліни «Протидія нелегальній міграції» здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у Міжнародному гуманітарному університеті». Рейтинг студента із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою.

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю студентів, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль.

Форма контролю: залік.

Критерії оцінювання. Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в навчально-методичній карті. Розподіл балів між видами занять (лекції, практичні заняття, самостійна робота) можливий шляхом спільного прийняття рішення викладача і студентів на першому занятті. Рівень знань оцінюється:

«відмінно» – студент дає вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді не менш ніж на 90% запитань, рішення задач та виконання вправ є правильними, демонструє знання матеріалу підручників, посібників, інструкцій, проводить узагальнення і висновки, акуратно оформлює завдання, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу, проявляє активність і творчість у виконанні групових завдань;

«добре» – коли студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій і розрахунків, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу, проявляє активність у виконанні групових завдань;

«задовільно» – коли студент дає правильну відповідь не менше ніж на 60% питань, або на всі запитання дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки, які виправляє за допомогою викладача. При цьому враховується наявність конспекту за темою завдань та самостійність, участь у виконанні групових завдань;

«незадовільно з можливістю повторного складання» – коли студент дає правильну відповідь не менше ніж на 35% питань, або на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки, має неповний конспект лекцій, індиферентно або негативно проявляє себе у виконанні групових завдань.

Підсумкова (загальна оцінка) курсу навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове тестування рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за виконання практичних індивідуальних завдань. Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни, яка виводиться як сума проміжних оцінок за усіма видами робіт, зазначені у таблиці нижче.

Виконання навчальних завдань і робота за дисципліною має відповідати вимогам «Положення про академічну доброчесність у Міжнародному гуманітарному університеті» (затверджене ректором наказом № 112 від 01.11.2018 року).

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ
З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЗАЛІКУ / ІСПИТУ**

<i>Денна форма навчання</i>			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальна кількість

			балів
I. обов'язкові			
<i>Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях</i>			
1.1. Підготовка до семінарських (практичних) занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час семінарських (практичних) занять	30
<i>Виконання модульних завдань</i>			
1.2. Підготовка до модульного контролю знань	-//-	Перевірка правильності виконання модульних завдань	10
<i>Виконання завдань для самостійного опрацювання</i>			
1.3. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виносяться на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Разом балів за обов'язкові види РС			50
II. Вибіркові			
<i>Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)</i>			
2.1. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе) під час ІКР	10
2.2. Аналітичний (критичний) огляд наукових публікацій, судової практики тощо	-//-	Перевірка та обговорення результатів проведеної роботи під час ІКР	10
2.3. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	30
Разом балів за вибіркові види РС			50
III. Підсумковий контроль			50
залік			100
Всього балів за РС			100

<i>Заочна форма навчання</i>			
Види самостійної роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальна кількість балів

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

I. Обов'язкові			
<i>Систематичність і активність роботи під час аудиторних занять</i>			
1.1. Підготовка до аудиторних занять	Відповідно до розкладу	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час аудиторних занять	10
<i>За виконання модульних (контрольних) завдань</i>			
1.2. Підготовка до модульного контролю знань	-//-	Перевірка правильності виконання модульних завдань	10
<i>Виконання завдань для самостійного опрацювання</i>			
1.3. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ² , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	30
Разом балів за обов'язкові види СРС			50
II. Вибіркові			
<i>Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)</i>			
2.1. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе) під час ІКР	10
2.2. Аналітичний (критичний) огляд наукових публікацій, судової практики тощо	-//-	Перевірка та обговорення результатів проведеної роботи під час ІКР	10
2.3. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій,	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	30

² Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.			
Разом балів за вибіркові види СРС			50
III. Підсумковий контроль залік			50
Всього балів за РС			100

11. Рекомендована література

Основна

1. Алексєєв О.О., Весельський В.К., Пясковський В.В. Розслідування окремих видів злочинів : навчальний посібник. Київ: «Центр учбової літератури», 2014. 320 с.
2. Гаврилюк В.І., Дубина В.І., Данилюк М.П. Актуальні аспекти міжнародного співробітництва органів внутрішніх справ України на напрямку протидії торгівлі людьми. Київ: Цифра, 2007. 173 с.
3. Губський С.В., Касько В.В., Стрельцова О.А. Посібник для працівників державної міграційної служби України щодо особливостей виявлення, документування та забезпечення легального перебування іноземців та осіб без громадянства – постраждалих від торгівлі людьми: Навч.посіб. Київ: ВАІТЕ, 2013. 52 с.
4. Навчальний посібник у сфері протидії торгівлі людьми для студентів та прокурорів. Міжнародний центр розвитку міграційної політики, 2006. 215 с.
5. Протидія торгівлі людьми в Україні: навчально-методичний посібник до спецкурсу / Автори-упорядники: Е. Мручковська, Н. Пахом'юк, О. Кочерга; за заг. ред. К. Левківського та ін. Київ: ВАІТЕ, 2017. 88 с.
6. Протидія торгівлі людьми: посібник для дільничних інспекторів міліції. Київ: ОБСС, 2012. 40 с.
7. Слюсаревський М.М. Психологія міграції: навчальний посібник. Кіровоград: ТОВ «Імекс ЛТД», 2013. 244 с.
8. Українське суспільство: міграційний вимір : нац. доповідь. Київ: Інститут демографії та соціальних досліджень ім. М. В. Птухи НАН України, 2018. 396 с.

Допоміжна

9. Загальна декларація прав людини: Декларація ООН від 10.12.1948. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
10. Конвенція про статус біженців: Конвенція ООН від 28.07.1951. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
11. Угода між Україною та Європейським Співтовариством про реадмісію осіб: Угода Європейського Союзу та України від 18.06.2007. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
12. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР / Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
13. Кодекс України про адміністративні правопорушення. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1984. Додаток до № 51. Ст. 1122 (з наступними змінами та доповненнями).
14. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 6 липня 2005 року № 2747-IV / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
15. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05. 04. 2001 р. № 2341-III / Верховна Рада України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>
16. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 2213-VIII / Верховна Рада України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>

17. Про Державну прикордонну службу України: Закон України від 03 квітня 2003 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 27. Ст. 208.
18. Про прикордонний контроль: Закон України від 05.11.2009. *Відомості Верховної Ради України*. 2010. № 6. Ст.46.
19. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту: Закон України від 08.07.2011 № 3671-VI / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
20. Про громадянство України: Закон України від 18.01.2001 № 2235-III / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
21. Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України: Закон України від 15.04.2014 № 1207-VII / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
22. Про закордонних українців: Закон України від 04.03.2004 № 1582-IV / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
23. Про імміграцію: Закон України від 07.06.2001 № 2491-III / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
24. Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України: Закон України від 21.06.1994. № 3857-XII / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
25. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 29.09.2011 № 3773-VI / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
26. Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання: Закон України від 11.12.2003. № 1382-IV / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
27. Про Концепцію державної міграційної політики: Указ Президента України від 30.05.2011. № 622.
28. Про затвердження Положення про Державну міграційну службу України: Постанова КМ України від 20.08.2014. № 360.
29. Про затвердження Положення про Міністерство внутрішніх справ України: Постанова КМ України від 28 жовтня 2015 р. № 878.
30. Про затвердження Положення про пункти пропуску через державний кордон та пункти контролю: Постанова Кабінету Міністрів України від 18.08.2010. № 751.
31. Про затвердження Правил оформлення віз для в'їзду в Україну і транзитного проїзду через її територію: Постанова Кабінету Міністрів України від 1 березня 2017 р. № 118.
32. Про затвердження Типового положення про пункт тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства, які незаконно перебувають в Україні: Постанова КМ України від 17.07.2003. № 1110.
33. Про затвердження Правил оформлення і видачі посвідчення особи на повернення та його форми: Постанова Кабінету Міністрів України від 03.09.2014. № 394.

34. Про затвердження Інструкції про примусове повернення і примусове видворення з України іноземців та осіб без громадянства: Наказ МВС України Адміністрація Державної прикордонної служби України Служба безпеки України від 23.04.2012. № 353/271/150.

Інформаційні ресурси

Офіційний портал Верховної Ради України (законодавство)	https://www.rada.gov.ua/
Сайт Міністерства юстиції України	https://minjust.gov.ua/
Урядовий портал Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України	https://www.kmu.gov.ua/
Сайт Міністерства внутрішніх справ України	https://mvs.gov.ua/
Сайт Національної поліції	https://www.npu.gov.ua/
Сайт Державної прикордонної служби	https://dpsu.gov.ua/
Державна митна служба України	https://customs.gov.ua/
Сайт Верховного Суду	https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/
Єдиний державний реєстр судових рішень	https://reyestr.court.gov.ua/
Державний науково-дослідний експертно-криміналістичний центр	https://mvs.gov.ua/ua/structure/Derzhavnij-naukovo-dosl%D1%96dnij-ekspertno-krim%D1%96nal%D1%96stichnij-tsent.html/
Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського	http://www.nbuv.gov.ua/
Офіційний вісник України	https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/b19
Сайт Міжнародного гуманітарного університету	https://mgu.edu.ua/

Розробник:

д.ю.н., професор

Олександр ПОДОБНИЙ